

ХУЛОСАИ
ШҶРОИ ДИССЕРТАТСИОНИИ 6D.KOA – 050
ДАР НАЗДИ ДОНИШГОҶИ ТЕХНОЛОГИИ ТОҶИКИСТОН ОИД БА
ДАРЁФТИ ДАРАҶАИ ИЛМИИ НОМЗАДИ ИЛМ, ДОКТОРИ
ФАЛСАФА (PhD) – ДОКТОР АЗ РҶИИ ИХТИСОС

Парвандаи аттестатсионии № _____
Қарори шӯрои диссертатсионӣ аз 21.11.2023, №18.

Барои сазовор донистани Раҳимова Мунзифа Анваровна ба дараҷаи илмӣ номзади илмҳои техникӣ.

Диссертатсия дар мавзӯи «Коркарди технологияи маҳсулоти хӯрокии функционалӣ аз растани лӯбиёгӣ» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои техникӣ аз рӯи ихтисоси 05.18.01 – Технологияи коркард, нигоҳдорӣ ва коркарди хӯшагиҳо, лӯбиёгиҳо, маҳсулоти ғалладона, мевагию полезӣ ва ангурпарварӣ аз ҷониби Шӯрои диссертатсионии 6D.KOA – 050-и назди Донишгоҳи технологии Тоҷикистон (бо нишони 734061, шаҳри Душанбе, Неъмат Қаробоев 63/3) 12 сентябри соли 2023 ба ҳимоя қабул карда шуд (Протокол №14 ҷаласаи Шӯрои диссертатсионӣ).

Довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои техникӣ Раҳимова Мунзифа Анваровна. Кори диссертатсионӣ дар кафедраи технологияи истеҳсоли маҳсулоти хӯрокаи Донишгоҳи технологии Тоҷикистон иҷро гардидааст.

Роҳбари илмӣ:

Рашидов Наим Ҷалолович - доктори илмҳои кишоварзӣ, дотсент, мудири кафедраи агротехнология ва экологияи саноати Донишкадаи политехникии Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи академик М.С.Осимӣ дар шаҳри Хучанд.

Муқарризони расмӣ:

Абдуллоев Абдуманон - узви вобастаи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон, доктори илмҳои биологӣ, профессор, мудири озмоишгоҳи “Биохимияи фотосинтез”-и Институти ботаника, физиология ва генетикаи растаниҳои АМИТ;

Минхоҷов Сабриддин Назриддинович - номзади илмҳои техникӣ, дотсент, мудири кафедраи сифат ва бехатарии маҳсулоти ғизоии Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Ш.Шоҳтемур, ба диссертатсия тақризи мусбат доданд.

Муассисаи тақриздиханда – Пажуҳишгоҳи давлатии илмӣ-

тадқиқоти “Ғизо”-и Вазорати саноат ва технологияҳои нави Ҷумҳурии Тоҷикистон. Дар хулосаи мусбӣ додашудаи муассиса, ки аз ҷониби муқарризи Азонов Ҷ.А., доктори илмҳои тиб, мушовири калони илмӣ Пажухишгоҳи давлатии илмӣ-тадқиқоти “Ғизо”-и Вазорати саноат ва технологияҳои нави Ҷумҳурии Тоҷикистон имзо шудааст, кайд шудааст, ки диссертатсия тадқиқоти мустақилона, эҷодкорона ва анҷомёфтаи илмӣ буда, дар мавзӯи мубрами аз нигоҳи назариявӣ ва амалӣ муҳим анҷом дода шуда ва дорои нағзони илмӣ мебошад, довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ 12 интишороти илмӣ оид ба мавзӯи диссертатсия, аз он ҷумла 3 мақолаҳои илмӣ, ки дар маҷаллаҳои тақризшаванда чоп шудаанд, ва 8 мақола дар маводҳои конференсияҳои байналдмилалӣ ва дигар нашриётҳо, 1 нахустпатенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дорад.

Мӯхтавои асосии диссертатсия дар интишороти зерин дарҷ гардидаанд:

Мақолаҳои, ки дар нашрияҳои эътирофгардидаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон чоп шудаанд:

[М-1] Раҳимова М.А. Использование концентрата из биобработанной фасоли в кисломолочном продукте / Раҳимова М.А., Рашидов Н.Д., Тошходжаев Н.А. // Вестник Алматинского технологического университета: – Алмата 2023.– №2 (140)- с.177-186. ISSN 2304-5682, ISSN online 2710-0839

[М-2] Раҳимова М.А. Концентрати лӯбиё барои наҳории хушки функционалӣ / Рашидов Н.Ҷ., Раҳимова М.А. // Паёми Донишгоҳи технологии Тоҷикистон: – Душанбе 2022.– №4/II (51)- с.34-39. ISSN 2707-8000

[М-3] Раҳимова М.А. Маҳсулоти функционалии серғизо барои хӯроквории умум ва кӯдакон аз растании лӯбиё/ Раҳимова М.А. // Паёми Донишгоҳи технологии Тоҷикистон: – Душанбе 2022.– №2(49).- с.79-83. ISSN 2707-8000

Мақолаҳои, ки дар дигар нашрияҳо чоп шудаанд:

[М-4] Раҳимова М.А., Ёлмасова Ф.М. Мюсли бо иловаи концентрати лӯбиё – маҳсулоти функционалии замонавӣ.// Амнияти озуқаворӣ: - Душанбе 2023. - №4-6 (79) – с. 23-24

[М-7] Rahimova M.A. Bread with the addition of bean concentrate - product of functional nutrition [Research article] / The scientific heritage, Vol 1 #84 (2022), Budapest, Kossuth Lajos utca 84, 1204 ISSN 9215 – 0365, web: www.tsh-journal.com

Дар маводҳои конференсияҳои байналмилалӣ ва ҷумҳуриявӣ

[М-5] Раҳимова М.А., Ҷалилова С.П. Мюсли-батончик бо иловаи концентрати лӯбиё – маҳсулоти функционалии ғизонок // ДПДТТХ, Конференсияи илмӣ-амалии вилояти бахшида ба “Бистсолагии омӯзиш ба рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илму маориф”, “Солҳои рушди саноат” ва “Рӯзи илми тоҷик”.- Хуҷанд, 2023.- 56-62

[М-6] Раҳимова М.А. Муаммои норасоии сафеда ва роҳҳои ҳалли он // ДПДТТХ, конференсияи илмӣ – амалӣ “Муаммоҳои саноатикунории комплекси агросаноатӣ дар шароити муосир”, бахшида ба 30-солагии Иҷлосияи XVI Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва “Солҳои рушди саноат”, - Хуҷанд, 2022. – С. 124-127

[М-8] Рашидов Н.Ҷ., Раҳимова М.А. Истеҳсоли маҳсулотҳои хӯрокаи функционалӣ аз растани лӯбиёгӣ [Матн] // Сборник научных статей/ материалы международной научно-практической конференции «Адаптация сельскохозяйственной отрасли к изменению климата и пути их решения», посвященный к 30-летию Государственной независимости Республики Таджикистана и 90-летию со дня основания Таджикского Аграрного университета им.Ш.Шотемур. - Душанбе. – 2021. - С. 173-175.

[М-9] Рашидов Н.Ҷ., Раҳимова М.А. Маҳсулоти рақобатнокӣ маҳаллӣ бо истифодаи концентрати лӯбиё барои хуриши бачагон [Матн] // ДПДТТХ, конференсияи илмӣ – амалии омӯзгорон, докторантон, PhD, магистрантон ва донишҷӯён бахшида ба эълон гардидани солҳои 2020-2040 “Бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илму маориф”, “Солҳои рушди саноат” ва “Рӯзи илми тоҷик”, - Хуҷанд, 2022. - С. 229-236

[М-10] Раҳимова М.А., Комилова Д.А. Таҳлили ҳангомаҳои сифати нони гандумин бо иловаи концентрати лӯбиё [Матн] // ДПДТТ, конференсияи илмӣ – амалии омӯзгорон, докторантон PhD, магистрантон ва донишҷӯён дар мавзӯи “Бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илму маориф”, ш.Хуҷанд, 5 майи соли 2021

[М-11] Раҳимова М.А., Комилова Д.А. Коркарди технологияи концентрат аз донаҳои лӯбиёи маҳаллӣ [Матн] // Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон, конференсияи ҷумҳуриявӣ илмӣ - амалӣ дар мавзӯи “Амалигардонии саноатикунории босуръати Ҷумҳурии Тоҷикистон

ҳамчун ҳадафи чоруми стратегияи миллӣ: проблемаҳо ва роҳҳои ҳалли он”, ш.Душанбе, Н.Қаробоев 63/3. 23-24 апрели соли 2021. С.-26-30

[М-12] Раҳимова М.А., Комилова Д.А. Дурнамои истифодаи лӯбиё дар саноати хӯрока [Матн] // Донишгоҳи технологии Тоҷикистон, конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ - амалӣ дар мавзӯи “Амалигардонии саноатикунонии босуръати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун ҳадафи чоруми стратегияи миллӣ: проблемаҳо ва роҳҳои ҳалли он”, ш.Душанбе, Н.Қаробоев 63/3. 23-24 апрели соли 2021. С.-23-25

Ба диссертатсия 3 тақриз ва ба автореферат 6 тақриз дода шудааст.

Хулосаи муқарризони расмӣ ва муассисаи пешбар шаҳодат медиҳад, ки натиҷаҳои бадастомада дар ин соҳаи илм дуруст ва саривақтӣ буда, маводи интишоршуда мувофиқ ба раванди тадқиқот аст, кори диссертатсионии иҷрошуда дорои аҳамияти амалӣ мебошад.

Тақризи муқарризи расмӣ Абдуллоев А. - узви вобастаи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон, доктори илмҳои биология, профессор, мудири озмоишгоҳи “Биохимияи фотосинтез”-и Институти ботаника, физиология ва генетикаи растаниҳои АМИТ, мусбӣ буда, эродҳои зерин дорад:

1. Лӯбиёи муқаррарӣ намуд ва навъҳои зиёдро дорад, дар диссертатсия мушаххасан намуд ва навъи он нишон дода нашудааст;

2. Коркарди статистикӣ маълумотҳои бадастомада нишон дода нашудааст.

3. Дар диссертатсия мутаассифона истиноди адабиёт аз корҳои олимони мамлакатҳои дури хориҷи кишвар оварда нашудааст;

4. Нақшаи қачхаттаи калибрченкунии муайянкунии миқдори витамини С оварда нашудааст;

5. Муаллифи диссертатсия усулҳои муайян кардани таркиби витаминҳои В₁ ва В₂ –ро дар объектҳои тадқиқотӣ пешниҳод накардааст;

6. Аз тарафи муаллиф беҳтар мешуд, намудҳо ва миқдори аминокислотаҳо дар таркиби сафедаи объекти тадқиқотӣ муайян карда шавад;

7. Дар диссертатсия танҳо таркиби химиявии нон бо иловаи 20% концентрати лӯбиё ва нони назоратӣ нишон дода шуда, таркиби химиявии боқимонда намунаҳо (бо иловаи 10%, 30% ва 40%) оварда нашудааст.

Тақризи оппоненти расмӣ Минхочов Сабриддин Назриддинович - номзади илмҳои техникӣ, дотсент, мудири кафедраи сифат ва беҳатарии

маҳсулоти ғизоии Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Ш.Шоҳтемур мусбӣ буда, эродҳои зеринро дар бар мегирад:

1. Дар кори диссертатсионӣ ҳисоби технологии таҷҳизоти истифодашуда оварда нашудааст.

2. Дар ҷадвали 3.2.1.сах.77, ҷадвали 3.2.2 сах.78 маълумотҳо оид ба миқдори сулфур ва карбон оварда шудааст, лекин сабаби овардани ин маълумотҳо қайд нашудааст.

3. Дар диаграммаи 3.2.1. сах.79 воҳиди нишондиҳандаҳои овардашуда қайд нашудааст.

4. Хосиятҳои реологии ҳамаи намунаҳои нони функционалӣ омӯхта нашудааст.

5. Беҳтар мешуд, барои тасдиқи хусусияти функционалии маҳсулоти коркардшуда арзиши биологӣ низ ҳисоб карда шавад.

6. Дар матни диссертатсия ва автореферати кори иҷрошуда ба хатогиҳои техникӣ ва усулӣ роҳ дода шудааст.

Тақризи муассисаи пешбар (муассисаи тақриздиханда) мусбӣ мебошад. Тақриз эродҳои зерин дорад:

1. Унвонҷӯ дар рафти иҷрои диссертатсия коркарди статистикуи натиҷаҳои бадастомадаро нишон надодааст.

2. Дар тадқиқот сабаби интиҳоби танҳо як навъи лӯбиё мушаххас оварда нашудааст.

3. Унвонҷӯ дар вақти иҷроиши кори диссертатсионӣ аз корҳои олимони хориҷӣ ниҳоят кам истифода бурдааст.

4. Таъсири ғояҳои гуногуни иловаи концентрати лӯбиё ба нон пурра тадқиқ нашудааст.

5. Беҳтар мешуд, таъсири концентрати лӯбиё ҳамчун компоненти функционалӣ дар дигар маҳсулотҳои хӯроқӣ тадқиқ карда шавад.

Ба автореферт 6 тақризи мусбӣ ворид гардид:

Тақризи д.и.т., профессори кафедраи фанҳои муҳандисии Донишгоҳи давлатии Хоруғ ба номи М. Назаршоев Аҳмадзода Баҳромҷон Раҷаб. Тақриз мусбӣ буда, чунин эродҳо дорад:

1. Аз автореферат нофаҳмо аст, ки нақшаи технологии истеҳсоли нони гандкмин бо истифодаи концентрати лӯбиё, ки дар саҳифаи 17, расми 5 оварда шудааст, чӣ бартарӣ аз технологияи анъанавӣ ё амалкунанда дорад.

2. Дар коркарди натиҷаҳои таҷрибавӣ кадом усул истифода карда шудааст?

Тақриси декани факултети илмҳои табиӣи филиали Донишгоҳи давлатии Москва дар ш. Душанбе, н.и.х., дотсент Акбарова М.М. Тақриз мусбӣ буда, эродҳои зерин дорад:

1. Дар кор нишон дода нашудааст, ки аз руи параметрҳои физикию химиявии маҳсулоти тайёр чи чиз омукта шудааст, таъсири омилҳои физикию химиявиро ба дараҷаи гидролизшавии крахмал ва ҷамъшавии моддаҳои редуксионӣ низ омуктан мумкин буд.

2. Дар автореферат хатогиҳои стилистикӣ ва имлогӣ мавҷуд мебошад.

Тақриси мудири кафедраи “Технологияи коркарди маҳсулоти кишоварзӣ”-и Донишгоҳи технологияи ш.Ош, Ҷумҳурии Қирғизистон, н.и.т., Ирматова Ж.К. Тақриз мусбӣ аст. Эродҳои зерин дорад:

1. Барои муайян кардани арзиши ғизоии маҳсулоти тайёр арзиши аминокислотаи сафеда истифода нашудааст, зеро намуд ва миқдори аминокислотаҳо арзиши биологии маҳсулоти хӯроквориро муайян мекунанд.

2. Дар автореферат дар бораи таркиби химиявии ашъёи хоми хӯрокворӣ баъзе маълумотҳо оварда нашудааст.

Тақриси декани факултети биология ва химияи Муассисаи давлатии таълимии “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Б.Ғафуров”, н.и.х., дотсент Ҳакимхочазода С. Тақриз мусбӣ мебошад. Эрод надорад.

Тақриси мудири кафедраи “Технологияи маҳсулоти хӯрока”-и Донишгоҳи технологияи ш.Алмато, Ҷумҳурии Қазоқистон, д.и.т., профессор Таева А.М. Тақриз мусбӣ мебошад. Эрод надорад.

Тақриси профессори Донишқадаи иқтисодиёт ва хизматрасонии ш.Самарқанд, Ҷумҳурии Узбекистон, д.и.т., профессор Нормаматов Р. Тақриз мусбӣ аст. Эродҳои зерин дорад:

1. Дар реферат дар бораи таркиби аминокислотаҳои сафедаҳо маълумот дода намешавад, зеро арзиши биологии сафедаҳо бо таркиби аминокислотаҳо дақиқ муайян карда мешавад.

2. Инчунин маълум нест, ки кадом усулҳои муосир барои муайян кардани таркиби кимиёвии лубиё ва концентрати лубиёи ҳосилшуда истифода мешуданд.

3. Ҷадвали 2 дар саҳифаи 38 маълумот дар бораи таркиби карбон

ва сулфур оварда шудааст, маълум нест, ки чаро ин нишондиҳандаҳо муайян карда шудаанд.

Шӯрои диссератсионӣ қайд мекунад, ки аз тарафи довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ дар асоси иҷро кардани таҳқиқоти илмӣ:

Муайян карда шуд:

- таркиби химиявии лӯбиё ва тағйироти он ҳангоми коркард. Муқаррар шуд, ки ҳангоми сабзонидани донаҳои лӯбиё таркиби химиявии он тағйир ёфта, миқдори витамини В₁ ба ҳаҷми зиёда аз 20 маротиба, витамини В₂ ба ҳаҷми зиёда аз 33 маротиба, миқдори витамини С ба ҳаҷми 5 маротиба зиёд гардид, ки ин манфиати амалиётро нишон медиҳад. Инчунин баъди амалиёти сабзонидан қисми полисахаридҳо (коҳиш аз 35,3% то 33,3%) ба моносахаридҳо ва дисахаридҳо (афзоиш аз 2,5% то 3,3%) табдил ёфтанд, ки ин тасдиқунандаи хусусияти зудҳазмшавии маҳсулот мебошад.

- шароити оптималии коркарди лӯбиё. Муайян гардид, ки амалиёти таркунии лӯбиё ба муддати 3 соат дар оби ҳарораташ 25°C имконият дод, ки амалиёти пухтан кӯтоҳ шавад (15 дақиқа ба ҷойи 55 дақиқа) ва хушккунӣ (6 соат ба ҷойи 8 соат), маҳз аз ҳисоби коркарди кӯтоҳ дар ҳарорати гарм коҳиши витаминҳо кам гардид, яъне бо миқдори максималӣ нигоҳ дошта шуд;

- хосиятҳои физикӣ-химиявӣ ва технологиии концентрати лӯбиё. Концентрати истеҳсолшуда қобилияти обфурубарӣ (1,52г/г м.х.) ва варамкунии (коэф.варамкунӣ 4,6) баланд дошта, ин хосияти онро ба фоидаи як қатор маҳсулотҳои хӯрокаи истифода бурда мешавад;

Коркард шуд:

- дар натиҷаи таҳқиқотҳои иҷрошуда технологияи сабзонидан ва коркарди концентрати лӯбиё таҳия гардид. Усули истеҳсоли концентрат имконият дод, ки миқдори сафеда дар маҳсулот (миқдори сафеда 24,24%) назар ба миқдори он дар ашё (миқдори сафеда 22,86%) зиёд гардад, концентратсияи моддаҳои захрнок бошад (дар мисоли Cd то 280 маротиба ва Pb то 550 маротиба) паст карда шавад.

- технологияи истеҳсоли нон бо иловаи концентрати лӯбиё. Дар асоси натиҷаҳои бадастомада муайян шудааст, ки вояи муносиб 20% (аз массаи орди гандумин) концентрати лӯбиёро ташкил мекунад.

Пешниҳод карда шуд:

- бо мақсади осон кардани амалиёти пухтан ва хушккунии донаҳо, алалхусус донаҳои лӯбиё амалиёти таркунӣ ба муддати 3 соат дар оби ҳарораташ 25°C иҷро карда шавад;

- барои афзун намудани таркиби сафедавӣ ва витаминии донаҳои лӯбиё сабзонидани онҳо дар ҳарорати 25°C ба муддати 48 соат иҷро карда шавад.

- дар истеҳсоли нони қолибии функционалӣ ба таркиби дастурамали он 20% (аз массаи умумии орди гандумин) концентрати лӯбиё илова карда шавад.

Исбот карда шуд:

- иловаи концентрати лӯбиё барои беҳтар намудани хосиятҳои нони гандумин хизмат намуда, норасоии сафеда ва дигар моддаҳои арзишнокро баргараф менамояд, ба истеҳсолот маводи маҳаллии дастрас ва барои аҳоли маҳсулоти пурғизои ғанигардонидашуда пешкаш карда мешавад.

Аҳамияти назариявӣ таҳқиқот аз он иборат аст, ки:

- истифодаи ашёи таркиби химиявиаш бо моддаҳои ғайриғандумин, ки лӯбиё мебошад, дар Ҷумҳурии мо дар ҳамаи маҳалҳо парваришшаванда буда, маҳсулоти хом барои истеҳсоли концентрати пешкашшаванда дастрас аст ва он метавонад ҳалли муаммои норасогии ғизо ва таъмини афзоиши номгӯи маҳсулот таъмин намояд, асоснок карда шудааст;

- дар натиҷаи таҳқиқи омӯзиши раванди сабзонидани лӯбиё муқаррар шуд, ки таркиби химиявии он тағйир ёфта, миқдори витамини В₁ ба ҳаҷми зиёда аз 20 маротиба, витамини В₂ ба ҳаҷми зиёда аз 33 маротиба, миқдори витамини С ба ҳаҷми 5 маротиба зиёд гардид, қисми полисахаридҳо (коҳиш аз 35,3% то 33,3%) ба моносахаридҳо ва дисахаридҳо (афзоиш аз 2,5% то 3,3%) табдил ёфтанд, ки ин манфиати амалиётро нишон медиҳад ва тасдиқкунандаи хусусияти зудҳазмшавии маҳсулот мебошад.

Аҳамияти амалии натиҷаҳои бадастовардаи доктараби дарёфти дараҷаи илмӣ аз он иборат аст, ки: тарзи муфиди истеҳсоли концентрат аз лӯбиёгӣ коркард шуда, мақсаднок будани истифодаи он дар технологияи нони функционалӣ исбот гардид. Дастурамали истеҳсоли нон бо истифодаи концентрати лӯбиё коркард шуда бо нахустпатент тасдиқ карда шуд. Тарзи истеҳсоли концентрат аз лӯбиёгӣ ба барномаи таълимии кории фанни технологияи концентратҳои хӯрокаи дохил карда шуда, барои таълими донишҷӯёни зинаи бакалавриат ва магистратура истифода бурда шуданд.

Дар диссертатсия баён шудаанд:

- натиҷаҳои таҳқиқи таркиби химиявии лубиё то коркард ва баъд аз он;

- натиҷаҳои муайян кардани нишондодҳои физикӣ-химиявии лубиё ва концентрати коркардшуда;

- хосиятҳои реологӣ ва технологии маводҳои коркардшуда, аз қабилӣ обфурубарии онҳо;

- усулҳои сабзонидан ва омода намудани концентрати лубиё;

Омӯхта шудааст:

- раванди сабзонидани лубиё;

- ҷанбаҳои физикию химиявӣ ва технологии истеҳсоли концентрати лубиё;

- таъсири вояҳои концентрати лубиё ба хосиятҳои нони функционалӣ;

- ҷанбаҳои технологии истеҳсол намудани нони функционалӣ.

Муайян шуданд:

- таъсири сабзонидан ба таркиби химиявии лубиё;

- таъсири баъзе омилҳо ба раванди сабзонидани лубиё;

- нишондодҳои физикӣ-химиявӣ ва реологӣ концентрати лубиё;

- муҳимтарин нишондиҳандаҳои технологии концентрати лубиё.

- пастшавии миқдори металлҳои захрнок дар таркиби лубиё дар натиҷаи коркард.

Дар асоси натиҷаҳои бадастомада **тавсияҳо пешниҳод гардиданд:**

- донаҳои тозакардашудаи лубиё дар таҷҳизоти шӯянда дар ҳарорати на зиёда аз 25 °C шуста шуда, дар анбори махсуси нигоҳдорӣ ба муддати 3 соат дар оби ҳарораташ 25 °C нигоҳ дошта мешаванд. Баъд донаҳо аз об озод карда шуда, ба муддати 48 соат дар ҳарорати 25 °C барои сабзонидан нигоҳ дошта мешаванд. Донаҳои сабзонидашудаи лубиё амалиёти пухтанро мегузаранд, ки он дар муддати 15 дақиқа дар ҳарорати 98-100 °C пухта шуда, оби истифодашуда пурра аз тарафи донаҳои лубиёи сабзонидашуда ҷаббида шуда, то ҳарорати 30 °C хунук карда мешаванд. Донаҳои пухта ба хушккунак равона карда шуда, дар ҳарорати 55-60 °C то ҳосилшавии намии 4-6% хушк карда мешаванд. Маҳсулоти хушкшуда майда карда мешаванд. Усули коркардшудаи истеҳсоли концентрат аз лубиёи бо тарзи биологӣ коркардшуда имкон медиҳад, ки маҳсулоти хӯроквории функционалии дорои мазза ва бӯйи форам тайёр карда шаванд. Дар вақти истифода бурдани ин усул хусусиятҳои органолептикии маҳсулоти хӯрока беҳтар гардида, арзиши ғизоии онҳо баланд мешавад.

- иловаи бамеъери концентрати лӯбиё ба таркиби дастурамалии нони гандумин ба сифати маҳсулот таъсири манфӣ намерасонад. Маҳсулоти тайёр соҳиби натиҷаҳои хуб аз рӯи нишондиҳандаҳои органолептикӣ ва физикӣ – химиявӣ гардида, бо баробари ин дорои арзиши биологӣ ва ғизогии баланд шуданд. Маҳсулоти тайёр бо гуруҳи витаминҳо ва алалҳусус бо сафеда ғанӣ гардид, ки чунин маҳсулотро бешубҳа ба вояи ғизогирии омма ва шахсони ниёзманди ин моддаи фаъоли биологӣ тавсия додан мумкин аст.

Баррасии эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқ нишон дод, эътимоднокии маълумотҳои гирифташуда бо мувофиқии натиҷаҳои таҷрибавӣ бо назариявӣ ва инчунин нишондиҳандаҳои дар вақти тафтиши истеҳсолии натиҷаҳои асосии тадқиқот бадастовардашуда тасдиқ мегардад. Тадқиқотҳои илмӣ дар давраи солҳои 2019-2022 гузаронида шуда, натиҷаҳои асосӣ дар нашриётҳои ватанӣ ва хориҷӣ оварда шудаанд.

-назарияи матраҳгардида дар самти илмҳои техникӣ нишон медиҳад, ки тадқиқоти мазкур дорои аҳамияти назариявӣ ва амалӣ буда, ғояи илмии олим мебошад. Натиҷаҳои бадастомада гувоҳӣ медиҳанд, ки тадқиқоти гузаронидашуда мувофиқи мақсад буда, вазифаҳои гузошташударо пурра фаро мегиранд ва дар шароити имрӯза зарур мебошад;

-ақидаи муаллиф бо иттилооти омории **ғоя асоснок шудааст**, ки кори мукамал ва ба итмом расонидашудаи илмӣ мебошад;

Саҳми шахсии довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ аз ҷустуҷӯ ва таҳлили сарчашмаҳои адабӣ оид ба мавзӯи кори диссертатсионӣ, вазифагузорӣ ва ҳалли вазифаҳои гузошташуда, ташкили шароити мусоид барои гузаронидани пажӯҳиш ва таҳлилҳо дар шароити озмоишӣ, таҳлили натиҷаҳои бадастовардашуда, ҷамъбасти мазмуни асосӣ ва хулосаҳои рисола иборат мебошад.

Диссертатсия масъалаҳои асосии мавзӯи зикршударо дар бар мегирад ва ба соҳаи илм мувофиқат мекунад, ки бо мазмуни худи рисолаи номзадӣ, тартиб ва пайдарпаии пешниҳоди мавод, кушодани монеаҳо, ба хулосаҳои зарурӣ дақиқ карда шудааст ва натиҷаҳои ба даст овардашуда ҳолати воқеии равандро тасдиқ менамояд.

Шӯрои диссертатсионӣ ба чунин хулоса омад, ки мутобиқи «Тартиб додани дараҷаҳои илмӣ ва унвони илмӣ» Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти №267 аз 30.06.2021 диссертатсияи Раҳимова Мунзифа Анваровна кори анҷомёфтаи илмӣ, тахассусӣ, ба шиносномаи ихтисос

мувофиқ мебошад, ки ҳалли масъалаи муҳим ва фарогири аҳамияти баланди илмиро дорост. Натиҷаҳое, ки муаллиф ба даст овардааст, эътимодноқанд, хулосаҳо ва тавсияҳо асоснок мебошанд.

Дар ҷаласаи Шӯрои диссертатсионӣ аз 21.11.2023 қарор қабул карда шуд, ки Раҳимова Мунзифа Анваровна сазовори дараҷаи илмӣ номзади илмҳои техникӣ аз рӯи ихтисоси 05.18.01 – Технологияи коркард, нигоҳдорӣ ва коркарди хӯшагиҳо, лӯбиёгиҳо, маҳсулоти ғалладона, мевагию полезӣ ва ангурпарварӣ мебошад.

Дар овоздиҳии пинҳонии Шӯрои диссертатсионӣ аз шумораи умумии 15 нафар аъзоёни шӯро 12 нафар иштирок доштанд, аз рӯи ихтисос 5 нафар, аз инҳо 3 нафар докторони илм ва 2 нафар номзадҳои илм аз рӯи ихтисос дар ҷаласа иштирок намуданд, ки аз он тарафдор 12 нафар, зид нест, бюллетенҳои безътибор нест.

Дар асоси ҳимояи диссертатсия ва натиҷаҳои овоздиҳии пинҳонӣ (протоколи №1 ҷаласаи комиссия ҳисобӣ) Шӯрои диссертатсионӣ 6D.KOA-050.

ҚАРОР МЕКУНАД:

Ба КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод карда шавад, ки Раҳимова Мунзифа Анваровна сазовори дараҷаи илмӣ номзади илмҳои техникӣ аз рӯи ихтисоси 05.18.01 – Технологияи коркард, нигоҳдорӣ ва коркарди хӯшагиҳо, лӯбиёгиҳо, маҳсулоти ғалладона, мевагию полезӣ ва ангурпарварӣ доништа шавад.

Раиси Шӯрои диссертатсионӣ,
д.и.т., дотсент

Гафаров А.А.

Котиби илмӣ
шӯрои диссертатсионӣ,
дотсент

Икромӣ М.Б..